

Ulusal Tez Merkezinde Yer Alan İş Sağlığı Güvenliği Alanında Yazılmış Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Şenay KEÇECİ¹

Öz

İş sağlığı ve güvenliği, çalışanların yaptıkları işte, işin yürütülme koşulları, kullanılan malzeme veya araç-gereçlerden kaynaklanabilecek tehlikelerden korunması, tehlikelerden kaynaklanan risklerin ortadan kaldırılması, sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlanması çalışmalarını konu edinen bir bilim dalıdır. Bibliyografya bilimsel literatürün incelenmesiyle söz konusu bilim dalındaki yayınların analizi, çeşitli özelliklerine göre tanımlaması ve sınıflandırılması olarak ifade edilmektedir. Bibliyometrik analizler, araştırmacılara bilimsel disiplinlerin gelişimi ve verimliliği ile ilgili değerli göstergeler sağlaması bakımından önemli çalışmalardır. Bu çalışmada iş sağlığı ve güvenliği alanında Yüksek Öğretim Kurumu veri tabanında yer alan iş sağlığı ve güvenliği alanında 1986 ve 2020 yılları arasında yazılan 1603 lisansüstü tez çalışması incelenerek bu alanda bir bibliyometrik analiz oluşturulması amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: İş Sağlığı, İş Güvenliği, Bibliyografya

Bibliometric Analysis of Theses Written in the Field of Occupational Health Safety in the National Thesis Center

Abstract

Occupational health and safety, in what employees do is a science that focuses on the work conditions, protection from the dangers that may arise from the materials or tools used, the elimination of the risks arising from the dangers, and the provision of a healthy and safe working environment. Bibliography is defined as the analysis, definition and classification of the publications in the field of science by examining the scientific literature. Bibliometric analyzes are important studies in terms of providing researchers with valuable indicators regarding the development and efficiency of scientific disciplines. In this study, it was aimed to create a bibliometric analysis in the field of occupational health and safety by examining 1603 graduate theses written between 1986 and 2020 in the field of occupational health and safety in the database of the Higher Education Institution.

Keywords: Occupational Health, Occupational Safety, Bibliography

Atıf İçin / For Citation: Keçeci, Ş. (2021).Ulusal Tez Merkezinde Yer Alan İş Sağlığı Güvenliği Alanında Yazılmış Tezlerin Bibliyometrik Analizi. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi – USBED Cilt/Volume 3, Sayı/Issue 4, 51-68. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usbed>

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Gönderilme Tarihi / Submission Date: 01.10.2020

Kabul Tarihi / Accepted Date: 10.01.2021

¹ Doktora Öğrencisi; Gedik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

E-mail: senaykececi@hotmail.com

ORCID: 0000-0003-0545-8929

GİRİŞ

İş sağlığı, çalışanların fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak tam iyilik hallerinin sağlanarak korunması ve sürdürülmesi, çalışma alanında kullanılan malzeme ve ekipmandan kaynaklanabilecek tehlikelerin önlenmesi ya da asgarî düzeye indirilmesini amaçlayan bir bilim dalıdır (Saraç, 1998). İş güvenliği ise işin yürütümünden kaynaklanan tehlike ve sağlığa zarar verebilecek risklerin yok edilmesi ya da azaltılması için gerçekleştirilen teknik çalışmalar bütünü olarak ifade edilmektedir (Başbuğ, 2005). İş kazaları ve meslek hastalıklarının çalışma hayatında karşılaşılan en büyük olumsuzluklar olması sebebiyle iş sağlığı ve güvenliği sosyal, ekonomik ve teknolojik nedenlerle her geçen gün önem kazanmaktadır. İş sağlığı ve güvenliğinin üç önemli bileşeni olan devlet, işveren ve çalışan iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesinde hep birlikte görev ve sorumluluklarını yerine getirmelidir (Demirbilek, 2004).

Bilim dalı olarak iş sağlığı güvenliğinin ülkemizdeki önemi ve gelişimini anlayabilmek için bu alanda yapılan yazın çalışmalarının incelenmesi uygun bir yaklaşım olacaktır (Kozak, 2000). Türkiye’de akademik alanda yazılan lisansüstü tezler bilimsel alanda yer alan önemli çalışmalar olarak değerlendirilmektedir. İş sağlığı ve güvenliği bilimi günümüzde hâlâ Türkiye ve dünyada dinamik bir gelişim göstermesi itibariyle önem taşımaktadır. Bu çalışmada söz konusu alanda gerçekleştirilmiş çalışmaların nicel olarak incelenmesi, bibliyometrik veriler ile iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili literatürün genel yapısı ve özelliklerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. İş sağlığı güvenliği alanındaki tezlerin bibliyometrik açıdan inceleniyor olması çalışmanın özgünlüğünü ortaya koymaktadır.

Bibliyografya, yayınları fiziksel özellikleri ve içeriklerine göre tanımlayarak, betimleme ve benzerlerinden ayırma olarak ifade edilebilir (Aksu,2020). Bibliyometrik yayınlar ile ilgili en sık kullanılan tanım kitap, makale, tez vb. yayınların istatistiksel olarak incelenmesi şeklindedir (Pritchard, 1969). Bibliyografyalar, yani çeşitli alanlarda yayınlanmış eserlerin düzenlenmiş şekilleri o alanda çalışma yapacak olan araştırmacılar için büyük öneme sahiptir. Çünkü araştırmacının araştırma konusu ile ilgili daha önceden ortaya konmuş bilgilere erişiminde kolaylık sağlamaktadır

(Kılıçarslan ve Altuğ, 2016). Günümüzde bilimsel araştırmaların her geçen hız kazanması, ortaya konulan çalışmaların artması bibliyografya çalışmalarının da önemini artırmaktadır. Bu anlamda bibliyografya çalışmaları da temel kaynaklar ve başvuru eserleri arasında yer almaktadır (Erkal, 1976).

YÖNTEM

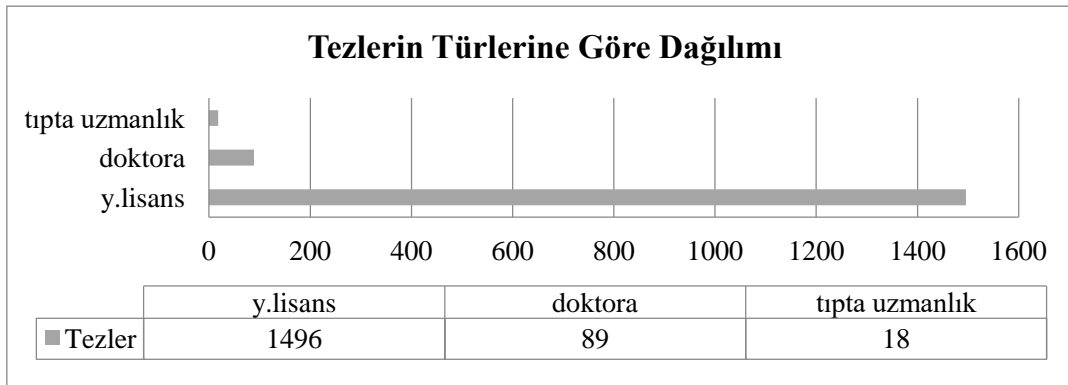
Bu çalışmada iş sağlığı güvenliği ile ilgili olarak, Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan yüksek lisans, doktora ve tıpta uzmanlık tezleri bibliyometrik analiz metodu ile incelenmiştir. Çalışmaya konu olan tezler, 'iş sağlığı, iş güvenliği' kelimeleri ile Ulusal Tez Merkezi internet sayfasındanda yapılan aramalar ile elde edilmiş tezlerdir. Tezlerin yazım yılı, dili, yazıldığı üniversite, enstitü, ana bilim dalı, konu, sayfa sayısı, izin durumu gibi parametreler kullanılarak bibliyometrik özelliklerin belirlenmesi hedeflenmiştir.

BULGULAR

Ulusal Tez Merkezi'nden elde edilen veriler ile iş sağlığı, iş güvenliği, iş sağlığı ve güvenliği sözcükleriyle yapılan tarama sonucunda 1986 ile 2020 Haziran ayı arasında toplam 1603 lisansüstü teze ulaşılmıştır. İş sağlığı güvenliği alanında yazılan lisansüstü tezlerin türlerine göre dağılımı incelendiğinde, Grafik.1'de görüldüğü üzere tezlerin 1496'sı (%93.3) yüksek lisans, 89'u (%5.6) doktora, 18'i (%1.1) ise tıpta uzmanlık alanındadır.

Tablo 1.

İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin türlerine göre dağılımı

Ocak 1986 ile Haziran 2020 tarihleri arasında yazılan 1603 lisansüstü tezin, yıllara göre dağılımı incelendiğinde, 1261'inin 2014 ve sonrasında, 342'sinin ise 1986 ile 2013 yılları arasında yazıldığı görülmektedir.

Tablo 2.

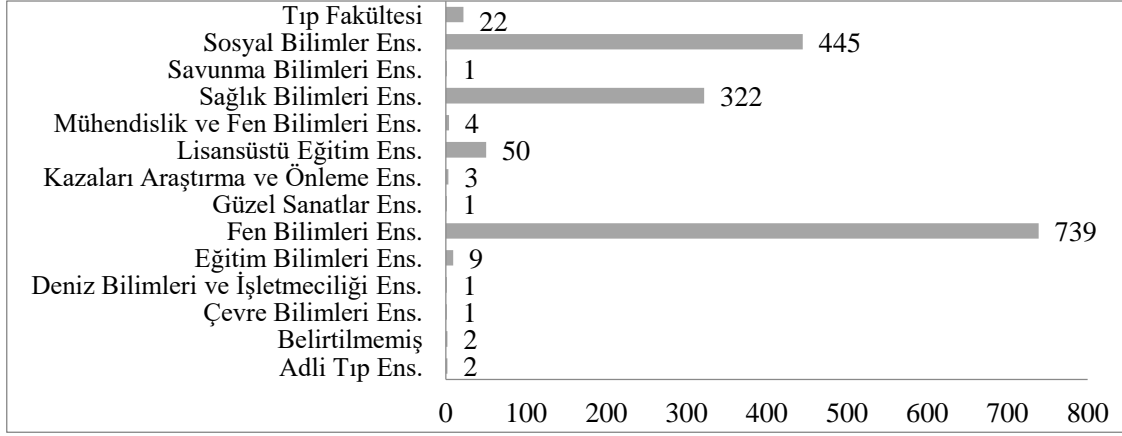
İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

No	Yıl	Sayı	No	Yıl	Sayı
1	1986	1	19	2004	22
2	1987	2	20	2005	18
3	1988	2	21	2006	24
4	1989	1	22	2007	10
5	1990	1	23	2008	29
6	1991	1	24	2009	24
7	1992	1	25	2010	47
8	1993	2	26	2011	23
9	1994	3	27	2012	23
10	1995	3	28	2013	41
11	1996	3	29	2014	94
12	1997	9	30	2015	122
13	1998	2	31	2016	151
14	1999	8	32	2017	162
15	2000	2	33	2018	215
16	2001	6	34	2019	438
17	2002	14	35	2020	79
18	2003	19			

İş sağlığı ve güvenliği alanında yazılan lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı incelendiğinde 739 tez ile fen bilimleri enstitüsünün ilk sırada, 445 tez ile sosyal bilimler enstitüsünün ikinci sırada, 322 tez ile sağlık bilimleri enstitüsünün ise üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırasıyla; lisansüstü eğitim enstitüsünde 50, tıp fakültesinde 22, eğitim bilimleri enstitüsünde 9, mühendislik ve fen bilimleri enstitüsünde 4, kazaları önleme ve araştırma enstitüsünde 3, adli tıp enstitüsünde 2, savunma bilimleri enstitüsünde ise 1 tezin yer aldığı Grafik 2'de görülmektedir. Ayrıca 2 lisansüstü tezin ise hangi enstitüde yer aldığı bilgisi belirtilmemiştir.

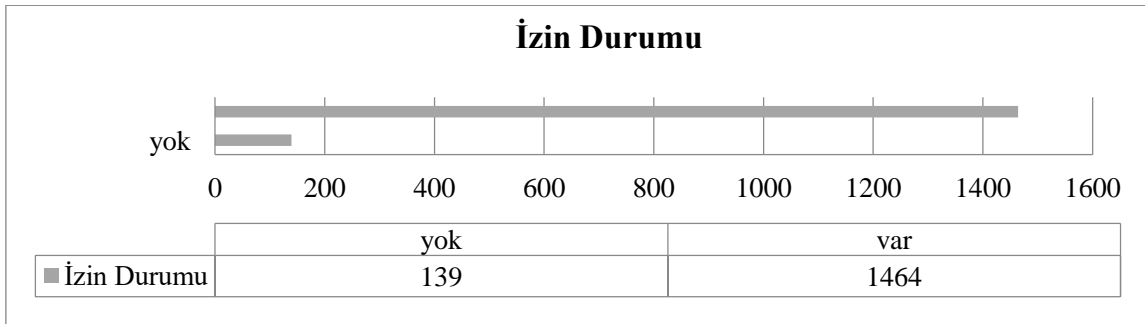

Tablo 3.
İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı

İş sağlığı ve güvenliği alanında yazılan tezler erişim izni bakımından incelendiğinde 1464 tezin erişilebilir olduğu, 139 tezin ise erişilebilir olmadığı görülmektedir. Bir başka ifade ile tezlerin %91.4'ünün erişilebilir, %8.6'sının ise erişilemez olduğu görülmektedir. Doktora tezlerinde erişim izni oranının %78.6, tıpta uzmanlık tezlerinde bu oranın %88.9, yüksek lisans tezlerinde ise %92.3 olduğu görülmektedir.

Tablo 4.
İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin erişilebilirlik durumuna göre dağılımı

Tablo 5.
İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin erişilebilirlik durumuna göre dağılımı

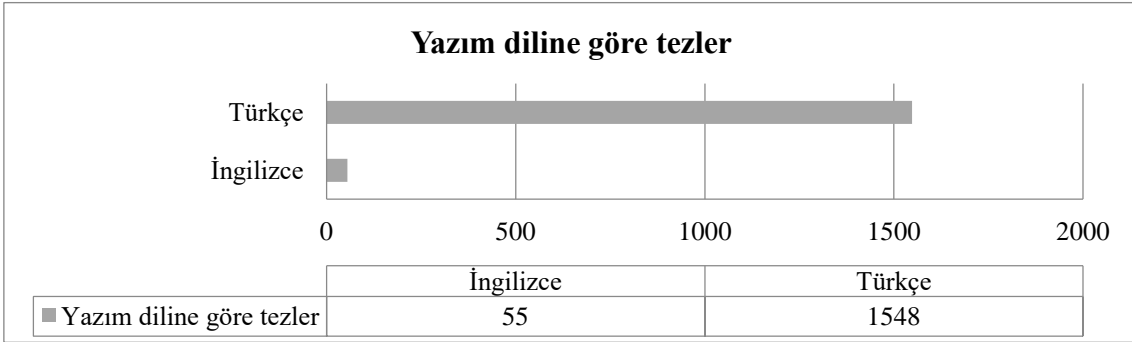
Tez	Var (%)	Yok (%)
Yüksek Lisans	%92.3	%7.7
Doktora	%78.6	%21.4
Tıpta Uzmanlık	%88.9	%11.1

Tablo 6’da görüldüğü üzere iş sağlığı ve güvenliği alanında yazılan tezler, yazım dili türüne göre incelendiğinde 1548 tezin Türkçe ve 55 tezin İngilizce olarak yazıldığı görülmektedir. Diğer bir ifade ile yazılan 1603 lisansüstü tezin %96.5’i Türkçe, %3.5’i ise İngilizcedir.

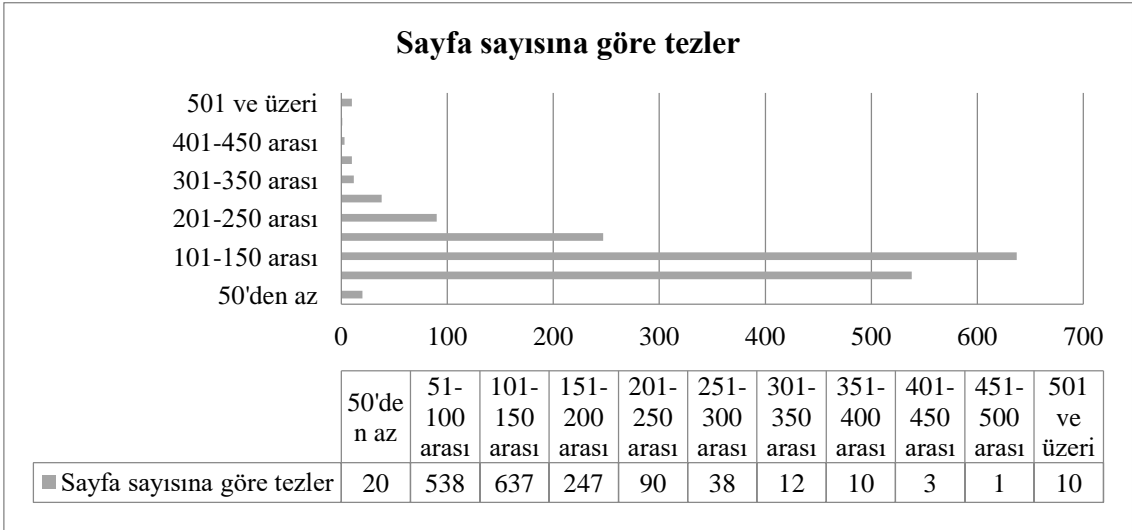
Tablo 6.

İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin yazım diline göre dağılımı

Tablo 7.

İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin sayfa sayısına göre dağılımı

İSG ile ilgili lisansüstü tezler konularına göre incelendiğinde sırayla; halk sağlığı, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, hukuk, inşaat mühendisliği, endüstri ve endüstri mühendisliği, mühendislik bilimleri, kazalar, işletme, maden mühendisliği ve madencilik konularının ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Tablo 8.
İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımı

	Konu	sayı
1	Adli Tıp	4
2	Ağaç işleri	19
3	Aile Hekimliği	1
4	Aktüerya Bilimleri	1
5	Anotomi	1
6	Antropoloji	1
7	Balıkçılık Teknoloji	1
8	Bankacılık	1
9	Besin ve Hijyen Teknolojisi	1
10	Beslenme ve Diyetetik	3
11	Bilgi Teknolojileri	1
12	Bilgisayar Müh.	1
13	Bilimve Teknoloji	16
14	Biyokimya	1
15	Biyoloji	5
16	Biyomühendislik	1
17	Çalışma Eko. ve End.İliş.	150
18	Çevre Mühendisliği	45
19	Demografi	1
20	Deniz Bilimleri	3
21	Denizcilik	14
22	Din	1
23	Diş Hekimliği	2
24	Dökümantasyon Ve Enformasyon	1
25	Eczacılık	1
26	Eğitim Öğretim	50
27	Ekonomi	1
28	Elektrik Elektronik Müh.	15
29	Endüstri ve Endüstri Müh	97
30	Endüstri Ürünleri Tasarımı	1
31	Enerji	6
32	Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	4
33	Gazetecilik	1
34	Gemi Müh.	6
35	Gıda Müh.	17
36	Giyim Endüstrisi	5
37	Güzel Sanatlar	2
38	Halk Sağlığı	215
39	Hastaneler	45
40	Hazır Giyim	1
41	Hemşirelik	37

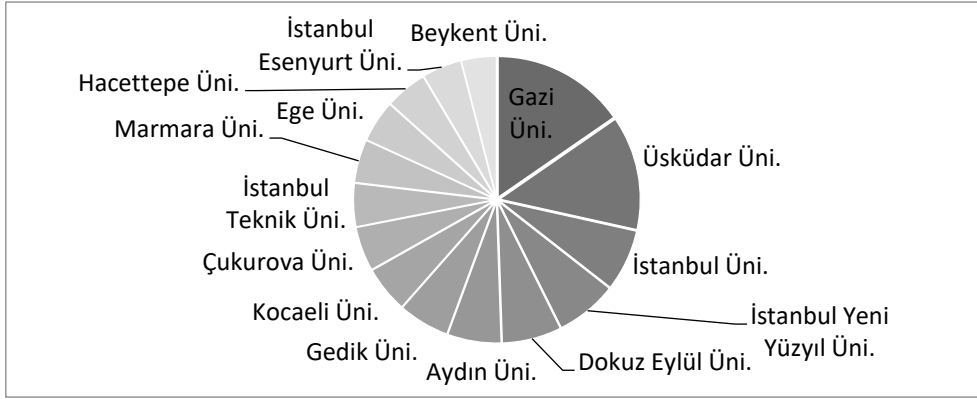
42	Hukuk	114
43	İlk Ve Acil Yardım	4
44	İnşaat	99
45	İstatistik	6
46	İşletme	82
47	Jeodazi ve Fotogometri	4
48	Jeoloji	2
49	Kamu Yönetimi	8
50	Kazalar	88
51	Kimya	21
52	Kimya Mühendisliği	11
53	Maden Mühendisliği ve Madencilik	76
54	Makina Mühendisliği	21
55	Matbacılık	2
56	Metalurji Mühendisliği	5
57	Mimarlık	11
58	Mühendislik Bilimleri	89
59	Ormancılık ve Orman Mühendisliği	26
60	Petrol ve Doğalgaz Müh.	1
61	Peyzaj Mimarlığı	3
62	Psikoloji	13
63	Sağlık Bilimleri	33
64	Sağlık Kurumları Yönetimi	34
65	Sanat Tarihi	1
66	Sigortacılık	1
67	Sivil Havacılık	7
68	Sosyal Hizmetler	2
69	Sosyoloji	1
70	Spor	2
71	Su Ürünleri	10
72	Süt Ürünleri	1
73	Teknik Eğitim	8
74	Tekstil ve Tekstil Müh.	8
75	Turizm	8
76	Ulaşım	5
77	Uluslararası İlişkiler	1
78	Ziraat	14

İSG ile ilgili lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı Tablo 10.'da yer almaktadır. Şekil 1. incelendiğinde en yüksek sayıda lisansüstü tezin Gazi Üni.'de sonrasında ise sırasıyla Üsküdar Üni., İstanbul Üni., İstanbul Yeni Yüzyıl Üni., Dokuz Eylül Üni., Aydın Üni., Gedik Üni., Kocaeli Üni., Çukurova Üni., İstanbul Teknik Üni., Marmara

Üni., Ege Üni., Hacettepe Üni. İstanbul Esenyurt Üni., ve Beykent Üni.'nin yer aldığı görülmektedir. Lisansüstü tezlerin yazıldığı 133 üniversitenin %30'u özel, %70'i devlet üniversitelerinden oluşmaktadır.

Şekil 1. İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılım

Tablo 9.

İSG ile ilgili lisansüstü tezlerin devlet ve özel üni. göre dağılımı

Üniversite	Sayı	Yüzde %
Özel	40	30
Devlet	93	70
Toplam	133	100

Tablo 10.

İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı

No	Üniversite	Tez Sayısı
1	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	3
2	Acıbadem Üniversitesi	2
3	Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	1
4	Adnan Menderes Üniversitesi	3
5	Afyon Kocatepe Üniversitesi	2
6	Akdeniz Üniversitesi	11
7	Aksaray Üniversitesi	2
8	Altınbaş Üniversitesi	1
9	Anadolu Üniversitesi	15
10	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	6
11	Ankara Üniversitesi	18
12	Ankara Yıldırım Beyazıt	21
13	Artvin Çoruh Üniversitesi	4
14	Atatürk Üniversitesi	10

15	Atılım Üniversitesi	5
16	Avrasya Üniversitesi	15
17	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	2
18	Bahçeşehir Üniversitesi	12
19	Balıkesir Üniversitesi	1
20	Bartın Üniversitesi	9
21	Başkent Üniversitesi	5
22	Beykent Üniversitesi	34
23	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	2
24	Bingöl Üniversitesi	1
25	Boğaziçi Üniversitesi	3
26	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	2
27	Bursa Uludağ Üniversitesi	12
28	Çağ Üniversitesi	2
29	Çanakkale Onsekizmart Üniversitesi	32
30	Çankaya Üniversitesi	16
31	Çankırı Karatekin Üniversitesi	1
32	Çukurova Üniversitesi	38
33	Dicle Üniversitesi	5
34	Dokuz Eylül Üni.	51
35	Düzce Üniversitesi	6
36	Ege Üniversitesi	36
37	Erciyes Üniversitesi	11
38	Erzincan Üniversitesi	1
39	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	10
40	Fatih Üniversitesi	2
41	Fırat Üniversitesi	8
42	Galatasaray Üniversitesi	4
43	GATA	1
44	Gazi Üniversitesi	115
45	Gaziantep Üniversitesi	16
46	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1
47	Gebze Teknik Üniversitesi	1
48	Gebze Yüksek Teknoloji	3
49	Gedik Üniversitesi	44
50	Gediz Üniversitesi	23
51	Gümüşhane Üniversitesi	7
52	Hacettepe Üniversitesi	36
53	Haliç Üniversitesi	4
54	Harran Üniversitesi	2
55	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	15
56	Hitit Üniversitesi	1
57	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	2
58	İnönü Üniversitesi	2
59	İskenderun Teknik Üniversitesi	2

60	İstanbul Arel Üniversitesi	4
61	İstanbul Aydın Üniversitesi	46
62	İstanbul Bilim Üniversitesi	2
63	İstanbul Esenyurt Üniversitesi	35
64	İstanbul Gelişim Üniversitesi	6
65	İstanbul Kültür Üniversitesi	2
66	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	4
67	İstanbul Medipol Üniversitesi	5
68	İstanbul Okan Üniversitesi	24
69	İstanbul Rumeli Üniversitesi	11
70	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	1
71	İstanbul Teknik Üniversitesi	37
72	İstanbul Ticaret Üniversitesi	5
73	İstanbul Üniversitesi	53
74	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Üniversitesi	7
75	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi	53
76	İzmir Ekonomi Üniversitesi	16
77	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	19
78	İzmir Yüksek Teknoloji	1
79	Kadir Has Üniversitesi	2
80	Kafkas Üniversitesi	2
81	Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi	8
82	Kara Harp Okulu Komutanlığı	1
83	Karabük Üniversitesi	9
84	Karadeniz Teknik Üniversitesi	17
85	Kastamonu Üniversitesi	4
86	Kırıkkale Üniversitesi	13
87	Kocaeli Üniversitesi	40
88	Konya Teknik Üniversitesi	3
89	KTO Karatay Üniversitesi	4
90	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	16
91	Maltepe Üniversitesi	4
92	Manisa Celal Bayar Üniversitesi	5
93	Marmara Üniversitesi	37
94	Melikşah Üniversitesi	1
95	Mersin Üniversitesi	18
96	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	1
97	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	7
98	Munzur Üniversitesi	1
99	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	1
100	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	1
101	Niğde Üniversitesi	3
102	Nişantaşı Üniversitesi	5
103	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	9
104	Ordu Üniversitesi	1

105	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	23
106	Pamukkale Üniversitesi	3
107	Piri Reis Üniversitesi	1
108	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	1
109	Sağlık Bilimleri Üniversitesi Üniversitesi	1
110	Sakarya Uygulamalı Bilimler	1
111	Sakarya Üniversitesi	22
112	Selçuk Üniversitesi	29
113	Sinop Üniversitesi	3
114	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	25
115	Süleyman Demirel Üniversitesi	30
116	Tarsus Üniversitesi	19
117	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	16
118	Toros Üniversitesi	3
119	Trakya Üniversitesi	11
120	Tunceli Üniversitesi	1
121	Türk Hava Kurumu Üniversitesi	8
122	Ufuk Üniversitesi	2
123	Uşak Üniversitesi	23
124	Üsküdar Üniversitesi	98
125	Van Yüzüncü Yıl	1
126	Yalova Üniversitesi	4
127	Yaşar Üniversitesi	1
128	Yeditepe Üniversitesi	4
129	Yıldız Teknik Üniversitesi	15
130	Yozgat Bozok Üniversitesi	1
131	Zirve Üniversitesi	3
132	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	5
133	Zonguldak Karaelmas Üniversitesi	5

İSG alanında yazılan lisansüstü tezler anabilim dalına göre incelendiğinde, 503 tez ile İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı ilk sırada, 103 tez ile İşletme Anabilim Dalı ikinci sırada, 98 tez ile Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 11.
İş sağlığı güvenliği ile ilgili lisansüstü tezlerin anabilim dalına göre dağılımı

	Anabilim Dalı	Sayı
1	Acil Tıp	1
2	Acil Tıp Hemşireliği	1
3	Adli Tıp	2
4	Afet Yönetimi	2
5	Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği	7
6	Aile ve Tüketici Bilimleri	1
7	Aktüerya Bilimleri	1
8	Amme İdaresi	3
9	Anatomi	1
10	Antrenörlük Eğitimi	1
11	Avrupa Birliği İlişkileri	2
12	Beslenme ve Diyetetik	1
13	Bilim ve Teknoloji Politikası Çalışmaları	1
14	Belirtilmemiş	88
15	Biyomedikal Mühendisliği	1
16	Biyosistem Mühendisliği	2
17	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	2
18	Çalışma Eko. ve End. İlişkileri	98
19	Çalışma İktisadı	1
20	Çevre Bilimleri	5
21	Çevre Mühendisliği	34
22	Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği	3
23	Denizcilik İşletmeleri Yönetimi	3
24	Eczacılık İşletmeciliği	1
25	Eğitim Bilimleri	5
26	Eğitim Yönetimi ve Denetimi	3
27	Ekonometri	1
28	Elektrik-Elektronik Eğitimi	1
29	Elektrik-Elektronik Mühendisliği	2
30	Elektronik-Bilgisayar Eğitimi	1
31	Endüstri Mühendisliği	62
32	Endüstri Ürünleri Tasarımı	1
33	Enerji Mühendisliği	2
34	Fen Bilimleri Enstitüsü	1
35	Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	3
36	Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim	1
37	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	2
38	Gemi İnşaat Mühendisliği	1
39	Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisliği	4
40	Geomatik Mühendisliği	3
41	Gıda Mühendisliği	3

42	Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları	1
43	Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı	5
44	Grafik Tasarımı Anasanat Dalı	2
45	Halk Sağlığı Anabilim	61
46	Halk Sağlığı Hemşireliği	10
47	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	1
48	Hastane ve Sağlık Kur. Yön. Bilim Dalı	2
49	Havacılık Yönetimi	1
50	Hemşirelik Bilimi	1
51	Hemşirelik	22
52	Hemşirelikte Yönetim	4
53	Hukuk	10
54	İktisat	2
55	İmalat Mühendisliği	2
56	İnsan Hakları	1
57	İnsan Kaynakları Yönetimi	2
58	İnşaat Mühendisliği Anabilim	63
59	İş Güvenliği	38
60	İş Sağlığı ve Güvenliği	503
61	İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği	50
62	İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku	1
63	İşletme	103
64	İşletme Mühendisliği	1
65	İşletme Yönetimi	28
66	Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği	1
67	Jeoloji Mühendisliği	1
68	Kamu Hukuku	8
69	Kazaların Çevresel ve Teknik Araştırması	19
70	Kazaların Demografisi ve Epidemiyolojisi	1
71	Kentsel Sistemler ve Ulaştırma Yönetimi	1
72	Kıyı Bilimleri ve Mühendisliği	1
73	Kimya	4
74	Kimya Mühendisliği	10
75	Maden İşletme	1
76	Maden Mühendisliği	55
77	Makine Eğitimi	7
78	Makine Mühendisliği	17
79	Malzeme Teknolojileri Mühendisliği	1
80	Matbaa Eğitimi	1
81	Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi	1
82	Mekatronik	2
83	Metal Eğitimi	2
84	Metalurji Eğitimi	1
85	Metalurji ve Malzeme Mühendisliği	1
86	Mimarlık	8

87	Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi	1
88	Mühendislik Bilimleri	1
89	Mühendislik Yönetimi	2
90	Orman Endüstri Mühendisliği	16
91	Orman Mühendisliği	14
92	Ormancılık ve Çevre Bilimleri	1
93	Özel Hukuk	64
94	Peyzaj Mimarlığı	2
95	Proje ve Yapım Yönetimi Bilim Dalı	1
96	Psikoloji	2
97	Radyoloji	1
98	Sağlık Yönetimi	1
99	Sağlık Ekonomisi	1
100	Sağlık Kurumları Yöneticiliği	4
101	Sağlık Yönetimi	11
102	Sağlıkta Kalite Geliştirme ve Akreditasyon	4
103	Sağlıkta Kalite Yönetimi	1
104	Savunma Yönetimi	1
105	Sivil Havacılık Yönetimi	1
106	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	2
107	Sosyal Bilimler	1
108	Sosyal Hizmet	1
109	Sosyoloji	1
110	Spor Yönetim Bilimleri	1
111	Su Ürünleri	1
112	Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi	4
113	Su Ürünleri Yetiştiriciliği	3
114	Su Ürünleri Mühendisliği	1
115	Tarım Ekonomisi	2
116	Tarım Makineleri	3
117	Tarım Makineleri ve Teknolojileri Mühendisliği	4
118	Tarım ve Yaşam Bilimleri	1
119	Taşınmaz Geliştirme	1
120	Tedarik Zinciri Yönetimi ve Lojistik Yönetimi	1
121	Teknoloji Eğitimi	2
122	Tekstil Mühendisliği	5
123	Tıp Hukuku ticaret	1
124	Toplam Kalite Yönetimi	3
125	Toplu Beslenme Sistemleri	1
126	Turizm İşletmeciliği	5
127	Uluslararası Ticaret ve Lojistik	1
128	Uygulamalı Yöneylem Araştırması Bilim Dalı	1
129	Yapı Eğitimi	5
130	Yapı Mühendisliği	1
131	Yönetim Bilişim Sistemleri	2

132	Yönetim ve Çalışma Psikolojisi Bilim Dalı	1
133	Zootekni	2
Toplam		1603

TARTIŞMA ve SONUÇ

Yapılan çalışmada YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan iş sağlığı güvenliği alanında 1986 ile 2020 yılları arasında yazılmış 1603 lisansüstü tez incelenmiş ve çeşitli nitelikleri bakımından bibliyometrik özellikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Söz konusu tarihler arasında yazılan tezlerin %93.3'ünün (1496) yüksek lisans, %5.6'sının doktora (89), %1.1'inin (18) ise tıpta uzmanlık alanında olduğu görülmektedir. Çalışmadan elde edilen veriler ışığında, yürütülen lisansüstü tez sayısının yıllara göre dağılımı incelendiğinde 30 Haziran 2012 tarihinde 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu'nun yürürlüğe girmesinin ardından çalışmaların ivme kazandığı görülmektedir. 1986 ile 2014 yılları arasında yürütülen çalışmaların sayısı 342 iken 2014 ve sonrasında yürütülen çalışmaların sayısının 1261 olduğu görülmektedir. Söz konusu kanunun kabulünün ardından iş sağlığı güvenliği alanında lisansüstü eğitime olan ilginin arttığı görülmektedir. 2000 yılı sonrasında kurulan özel üniversitelerin bu artışa neden olan diğer etkenlerden biri olduğu da düşünülmektedir. Lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı incelendiğinde fen bilimleri enstitüsü, sosyal bilimler enstitüsü ve sağlık bilimleri enstitüsünün ilk üç sırada olduğu, sonrasında ise sırasıyla lisansüstü eğitim enstitüsü, tıp fakültesi, eğitim bilimleri enstitüsü, mühendislik ve fen bilimleri enstitüsü, kazaları önleme ve araştırma enstitüsü, adli tıp enstitüsü ve savunma bilimleri enstitüsünün yer aldığı görülmektedir. Yürütülen tez çalışmaları yazım dili bakımından incelendiğinde ise %96.5'inin Türkçe, %3.5'inin ise İngilizce olduğu görülmektedir. 1986 ile 2006 yılları arasında yazılan tezlerin %82.5'inin erişim izni olmadığı, 2007 ile 2020 yılları arasında yazılan tezlerin ise %3'ünün erişim izni olmadığı görülmektedir. 2007 yılı itibariyle tezlere erişim izninde görülen artış araştırmacıların alandaki çalışmalara ulaşabilmesi bakımından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Lisansüstü tezler türlerine göre incelendiğinde ise %93.3'ünün yüksek lisans, %5.6'sının doktora tezi olduğu görülmektedir. Doktora çalışmaların gerektirdiği yoğun

emek, zaman vb. faktörler doktora çalışmalarının görece daha düşük olduğu bulgusuyla doğrulanmaktadır. Yürütülen tez çalışmaları konularına göre incelendiğinde halk sağlığı, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, hukuk, inşaat mühendisliği, endüstri ve endüstri mühendisliği, mühendislik bilimleri, kazalar, işletme, maden mühendisliği ve madencilik konularının ilk sıralarda yer aldığı görülmekte olup matbacılık, metalurji mühendisliği, mimarlık, petrol ve doğalgaz müh., peyzaj mimarlığı, sivil havacılık, süt ürünleri, teknik eğitim, tekstil ve tekstil müh., turizm, ulaşım, jeodazi ve fotogrametri, jeoloji, eczacılık, biyomühendislik, biyokimya ve balıkçılık teknolojisi konularının ise üzerinde en az sayıda çalışma yapılan konular olduğu görülmektedir. Yürütülen bu çalışmanın hangi konularda çalışmaların yoğunlaşmış ve hangi konularda ise daha fazla sayıda çalışmaya gereksinim duyulduğunun incelenmesi bakımından araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. 1986 ile 2020 yılları arasındaki 34 yıllık periyotta gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin ele alındığı bu çalışmanın, İSG alanının gelişim düzeyi hakkında araştırmacılara genel bir bakış açısı sunması itibarıyla önem taşıdığı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksu, S. (2020). Bağdaşıklık Üzerine Bibliyografya Denemesi. *Uluslar Arası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*. Cilt:6. Sayı:13. S. 412-445
- Başbuğ, A. (2005) İş Hukuku, Ankara: Birlik Matbaası.140-147
- Demirbilek, T. (2004) İş Güvenliği Kültürü, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF Yayınları.130-139.
- Erkal, E. Fındıkoğlu Bibliyografyası'na Ek (1958-1971). 1975 Yılı Sosyoloji Konferansları. 13. Kitap. İstanbul: İ.Ü.Yayımları. 84-102.
- Kılıçarslan, Z., Altuğ, E. (2016). Bibliyografya, *Türk Kütüphaneciliği* 30(2), s.338.
- Kozak, N. (2000). Türkiye' de Akademik Turizm Literatürünün Gelişim Süreci Üzerine Bir İnceleme. DAÜ: *Turizm Araştırmaları Dergisi*. 1. 15-55.

Pritchard, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics. Journal of Documentation.Cilt 25. Sayı 4.S. 348-349.

Saraç, C. (1998) Sosyal Sigortalar Kurumları ve İşveren Açısından İş Kazası Kavramı.
Ankara: YODÇEM. Yayın No:10.6.

